

Új név: Újbuda

A Budapest székesfőváros közigazgatásáról szóló 1930. évi XVIII. törvénycikk Első részének Általános rendelkezés (4) pontja kimondta, hogy a székesfőváros területe közigazgatási kerületekre oszlik, és a törvény hatálybalépése után azt a területet, amely az I. közigazgatási kerülethez tartozik, a következő három közigazgatási kerületre kell felosztani:

1. a Vár, a Tabán területe továbbá a Krisztinaváros egy része,

2. Kelenföld, Lágymányos,

3. a Krisztinaváros hegyvidéki oldala, illetve maga a Hegyvidék területe.

A törvény az Országos Törvénytárnak az 1930. évi május 29-én kiadott 11. számában hirdették ki, és felhatalmazta a belügyminisztert, hogy rendeletben állapítsa meg a székesfőváros tizennégy közigazgatási kerületét. Ennek alapján elkészült az új kerületi beosztás, melyet a 2130/1930. BM számú rendelet foglal magába, és meghatározza a XI. közigazgatási kerület (Kelenföld-Lágymányos) határvonalát is. 1872-ben, az egyesített Budapest területének tíz közigazgatási kerületre történő felosztásakor, az egyes kerületek megállapításakor, a kerületek magvát alkotó főbb városrészek elnevezései alapján indultak el. Az elnevezések történelmi emlékek, vagy természetes okok (Vár, Belváros, Kőér-Kőbánya, Óbuda, Lágymányos stb.), a fejlődés során felállított plébániakerületek védőszentjei (Józsefváros, Terézváros), valamint az uralkodócsalád egyes tagjai iránt kimutatott ragaszkodásból (Erzsébetváros, Ferencváros stb.) kapták a nevüket.

Hasonló törekvés megfigyelhető a XI. kerületben is, amikor a megalakulást követően, 1934-től 1950-ig Lágymányos-Kelenföld egységes elnevezése Szent Imre város lett. A kerületek neveinek fent leírt használata a köznyelvben is és a hivatalos ügyintézésben is bevált. A XI. kerület jelenleg húsz konkrétan meghatározható, és földrajzilag jól körülhatárolható városrészből áll, ezek: Albertfalva, Dobogó, Gazdagrét, Gellérthegy, Hosszúrét, Infopark, Kamaraerdő, Kelenföld, Kelenvölgy, Kőérberek, Lágymányos, Madárhegy, Őrmező, Őrsöd, Nádorkert, Péterhegy, Pösinger-major, Sasad, Sashegy, Spanyolrét.

Ha valaki megkérdezi, hogy hol is van a XI. kerület, akkor legtöbbször a Gellérthegyre, a Műszaki Egyetemre és Lágymányosra gondolunk, majd Kelenföldre, Kelenvölgyre, de ma már egyre többet lehet olvasni az Infoparkról és az új Campusról, valamint az albertfalvi lakásépítkezésekről is. Indokolatlan lenne egy városrész kiválasztása és általánosítása. Így tehát felmerült annak az igénye, hogy legyen egy, a XI. kerület egységes arculatát kifejező név, amely nem kötődik egyik kisebb városrészhez sem, hanem egy új, mindegyiket magába foglaló elnevezés, használata és

leírása nem bonyolult, kifejezi dinamikusan fejlődő kerületünket.

A Budapest Főváros közigazgatási területéről és kerületi beosztásáról szóló 1994. évi XLIII. törvény 2. §-ának (2) bekezdése szerint a fővárosi kerület képviselő-testülete a szervezeti és működési szabályzatban határozza meg a kerület elnevezését. A javaslat: legyen Budapest Főváros XI. Kerülete *Újbuda Önkormányzata*.

Az Újbuda (Buda Vetus) elnevezésre a kutatók a Magyar Országos Levéltárban két középkori történeti forrás alapján leltek: az 1257. évi keltezésű oklevél szövegében, egy perben a tanuk között szerepel egy bizonyos Újbudai Benedek is; az 1355. évi oklevél Óbuda határainak megállapításakor említi az *Óbudáról Újbudára vezető utat*. Az akkori út és távolsági viszonyokat tekintve túlzás lenne azt állítani, hogy ez konkrétan a mai kerületre vonatkozik, mindenesetre az Óbudától délre eső területeket jelölte.

Az 1860-as években megkezdődött nagyütemű városfejlesztési elképzelések között, a Fővárosi Közmunkák Tanácsa által megrendelt térképeken találkozunk megint az elnevezéssel. *Varásdy* Lipót és Adolf v. *Tóth* 1868-ból való tervein szerepel az *Új-Buda* név, mely a lágymányosi és kelenföldi építkezések egyik meg nem valósult elképzelését tartalmazza. Az Államvasutak 1884-ben a komáromi vasútvonal megnyitása alkalmából építette Újbuda állomást, a *mai Kelenföldi pályaudvart*, mely típusépület volt, de a szokásostól eltérően jóval nagyobb méretű.

Ebből az elnevezésből adódott az ötlet, 1991-ben, amikor *dr. Gajzágó* Éva tanácsnok egyetértésben *Gehér* József és *Janó* Albert képviselőkkel azt javasolta, hogy a Kerületi Önkormányzat által kiadott újság neve Kelenföldi Híradó helyett Újbuda legyen.

Az elmúlt két évben egyre többet használták ezt az elnevezést. Különböző kiadványokon, rendezvények elnevezéseként (Újbuda Könyvhét), közhasznú társaságaink (Újbuda Kht, Újbuda Prizma Kht.), kisebbségi önkormányzat (Újbuda Német Kisebbségi Önkormányzat), egyesület (Újbuda Baráti Kör), valamint intézményeink nevéként (Újbudai Humán Szolgáltató Központ, Újbudai Idősek Otthona), látható az önkormányzati honlapon. 2004-ben a különböző városrészeket összekötő buszjárat is ezt a nevet kapta, és megkedvelte a média is: ma már nem ritka, hogy Óbuda, Erzsébetváros, Ferencváros stb. neve mellett a XI. kerületet Újbuda névvel illetik.

A fentiek alapján a Képviselő-testület úgy határozott, hogy 2005. május 29-től fel kívánja venni a Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata nevet.

(Képösszeállításunk a hátsó borítón)